XXII. Nr. 115

„Orędownik“ wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych
Przedpłata kwartalna wynosi w mieście 2 m., na pocztach 2 marki 25 fen.
Egzemplarz pojedyńczy sprzedaje się po 10 fen.
Rękopismów nie zwraca się, ale je się niszczy.

ORĘDOWNIK.

Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą 15 fen. od wiersza petytowego.
Ekspedycya Wiedeńska ulica numer 8 parter
Listy nadsełać należy franco pod adresem: Redakcya „Orędownika“ Poznań.

Pismo poświęcone sprawom politycznym i społecznym.

Dziś: Pudencyanny p.
Jutro: Bernardyna w.

Poznań, czwartek 19 maja 1892.

Słońca wschód 4,0 Zachód 7,54
Księżyca wsch. 1,45 Zach 10,30

Redakcya i Ekspedycya Wiedeńska ulica nr. 8, parter.

Poznań, dnia 18 maja.

Organa szlacheckie a kwestya socyalna.

Na konto wykładu dr. Szymańskiego i znanéj dyskusyi w Tow. Młodych Przemysłowców popisały tutejsze organa szlacheckie tyle niedorzeczności i głupstw, że już pod tym względem na coś nowego nie będą się mogły więcéj zdobyć.

Nie mogło ujść ich uwagi to, że w kołach ludzi samodzielnie myślących wszyscy bez wyjątku podzielają w głównych punktach zdania, wypowiedziane przez dr. Szymańskiego, a w zupełności poglądy, wygłoszone w ciągu dyskusyi przez członków Tow. Młod. Przemysłowców. Ztąd też ta nieporadność u „Gońca“, który obchodzi całą przez „Kur.“ wszczętą polemikę i nie wie, gdzie palce wsadzić, żeby ich sobie zanadto nie przyskrzynić. Ztąd ta lękliwość u „Dziennika“, który sprostowanie członków Tow. Młod. Przem. dziś zamieścił, ale opuścił końcowy ustęp, w którym członkowie ci żądają od „Kuryera“ wycofania świstka, jaki gratis rozsyła tym, którzy go o to nie prosili, i grożą „Kuryerowi“ skargą sądową.

Jak te organa szlacheckie zmalały i jak daleko poszły w swéj naiwności.

Koroną głupstw i niedorzeczności, które na temat wykładu i dyskusyi szlacheckie organa popisały, to niedzielny artykuł w „Kuryerze“, podpisany cyfrą J. Jest to oczywiście ten sam, który się podszył pod „prostego rzemieślnika“. Ten Rebajło zeszłowieczny, przypominający sceny z Obrazów Litewskich, Chodzki, do reszty ośmieszył dzienniki szlacheckie, bo cofnął je w poglądach na nasze stósunki społeczne co najmniéj o 20 lat w tył.

Wszystko świadczy o tem, że nasze organa szlacheckie niczego nie zapomniały i niczego się nie nauczyły, że nie mają zgoła żadnego czucia z tem tętnem, jakie dzisiaj już na dobre bije w społeczeństwie polskiem pod berłem pruskiem.

Na dobitkę ciągle jeszcze jakiś chochlik płata organom szlacheckim figle i one dotąd w gruncie rzeczy nie wiedzą, co się na owem zebraniu w Tow. Mł. Przemysłowców działo. Gorszą się referatem „Dziennika“ a referat ten zdystylował zaledwie w kilku kroplach i to słabo zafarbowanych dyskusyą, jaka się tam toczyła.

Jak przy innych sprawach tak i przy téj prowadzą nasze organa szlacheckie publiczność na manowce i bagna. Rzadko kiedy ignorancya stósunków tak się uwydatniła u naszych dzienników szlacheckich jak tym razem. Nie są one także świadome swéj zupełnéj niemocy i niemiarkują, że na ich hałasy i brednie dziś już nikt nie reflektuje.

Ta ich ignorancya i niemoc mają jednak to dobre do siebie, że kwestyi socyalnéj nadają one większą wypukłość, że wzywają wszystkich samodzielnie myślących obywateli do tem ściślejszego zajmowania się nią, aby tak ważna sprawa przez niedorzeczności i głupstwa naszych organów szlacheckich nie została czasem zabagniona.

„Oręd.“ także od czasu do czasu będzie w téj materyi głos zabierał.

Nowiny polityczne.

— **Główne wiadomości.** Z Petersburga donoszą, że carska para wraz z swemi dziećmi wyjeżdża w przyszłą sobotę z Petersburga statkiem do Kopenhagi, gdzie ma stanąć w poniedziałek.

— Wiadomo, że dzienniki niemieckie rozpisywały się swego czasu, iż włoska para królewska ma przybyć przy końcu czerwca z wizytą do Berlina. Pisano także, że i cesarz austryacki Franciszek Józef ma w tym samym czasie zjechać do Berlina. Tymczasem nastąpiło we Włoszech przesilenie ministeryalne i dla tego król włoski nie przybędzie do Berlina. Podróż króla Humberta nie była zresztą wcale na pewno ustanowioną, jak się to teraz pokazuje.

Dzienniki berlińskie przypisywały podróży króla Humberta wielkie polityczne znaczenie. Donosiły, że monarchowie chcą się naradzić nad politycznem położeniem wszystkich 3 mocarstw, oraz nad ulepszeniem wojska.

Teraz, gdy król włoski nie ma chęci przybyć do Berlina, piszą, że dał się powodować jakiemiś tajnemi podszeptami, że mu nagadano, ażeby do Berlina nie jeździł i nie myślał o powiększeniu wojska we Włoszech, bo dla Włoch źle to wypaść może.

Jak też szybko, bo w przeciągu kilku tygodni, dzienniki berlińskie zmieniają swe zdanie.

— Zdaje się, że anarchiści przenieśli się z Francyi i Belgii do Londynu. Telegramy donoszą, że policya londyńska wydała w tych dniach wszelkie środki ostrożności, ponieważ po Londynie krążą pogłoski, że anarchiści zamierzają wysadzić w powietrze gmach parlamentarny. Policya czuwa nad gmachem dzień i noc. Nikt do gmachu parlamentarnego nie zostanie wpuszczony, kto nie jest w stanie dostatecznie się wylegitymować. Na razie nie można jednak téj wiadomości wierzyć.

— Piszą, że nowy prezes włoskich ministrów, Giolitti, nie zmieni w niczem wrogiéj polityki względem Kościoła katolickiego. Pójdzie tą samą drogą, co i Crispi i Rudini. Nic dziwnego, bo po prawdzie powiedziawszy, to Giolitti jest tylko z tytułu prezesem, a rządzić będzie Crispi, mason i wróg Kościoła katolickiego. Po stronie Crispiego są bowiem prawie wszyscy nowo zamianowani ministrowie.

Ojciec św miał się wyrazić, jak donoszą katolickie gazety, że przypuszczać trzeba, iż z nowo utworzonym gabinetem włoskim nastanie znów czas, w którym Kościół katolicki będzie miał wiele do walczenia.

— **Z Berlina**. Niektóre dzienniki berlińskie od dość dawna śpiewają o pogodzeniu się cesarza Wilhelma z byłym kanclerzem Rzeszy, starym Bismarkiem. Syn ks. Bismarka, Herbert, zaręczył się i doniósł o tem cesarzowi Wilhelmowi. Cesarz Wilhelm odpowiedział mu, jak wiadomo, telegramem, życząc mu szczęścia. Z téj przyczyny dzienniki berlińskie wysnuwają jak najrozmaitsze i ciekawe wnioski i piszą, że choć stary Bismark nie zostanie na nowo powołany do steru rządu, to jednakowoż będzie cesarzowi służył swemi rozsądnemi i zdrowemi radami i naukami. Hr. Herbert Bismark, syn ks. Bismarka, stara się zaś o jakiś wyższy urząd.

Są to naturalnie szopki i plotki dzienników berlińskich, które przy obecnéj posusze w polityce prawią i piszą o wielu rzeczach, nie mających żadnéj podstawy.

Odezwał się też w téj sprawie organ ks. Bismarka, „Hamb. Nachr.“ i pisze mniéj więcéj tak: Nie pojmujemy, jak dzienniki, które choć jako tako są obeznane ze stósunkami politycznemi, mogą pisać takie głupstwa, iż hr. Herbert Bismark stara się obecnie o jakiś urząd. Wszystkim przecież są znane powody, które skłoniły hr. Herberta do wycofania się z życia politycznego, jak również są znane usiłowania, jakie podejmowano, ażeby go nakłonić do pozostania w urzędzie. Usiłowania te okazały się daremnemi. Niepojętą więc jest rzeczą, jak niektóre gazety berlińskie mogą podobne fałsze i kłamstwa pisać.

Tyle piszą „Hamb. Nachr.“. Co z tego wnosić należy? Oto to, że o pogodzeniu się cesarza z ks. Bismarkiem mowy nawet nie ma. Gdyby pogodzenie miało rzeczywiście nastąpić, jak to twierdzą dzienniki berlińskie, to organ ks. Bismarka inaczéj by pisał. Zresztą gdyby Bismark, nie mając żadnego urzędu, pomimo to miał radami i wskazówkami swemi służyć cesarzowi, to co by na to powiedział kanclerz Rzeszy hr. Caprivi. Z pewnością na to by się nie zgodził.

To więc, o czem dzienniki berlińskie się rozpisują w długich i szerokich artykułach, jest wymysłem już z téj prostéj racyi, że rządy byłego kanclerza nie były żadnem dobrodziejstwem dla państwa niemieckiego, ale przeciwnie szkodziły mu tylko. Poznał się na tem młody cesarz Wilhelm i Bismarkowi dał terminatkę, a teraz zapewne nie będzie go znów powoływał, bo bez niego zupełnie dobrze obyć się może.

— Z Sosnowic donoszą, że na tamtejszéj komorze celnéj przyaresztowano w tych dniach jakiegoś obcego handlarza za to, że znaleziono w jego kuferkach około 40 funtów dynamitu.

— Z Łodzi piszą, że policya tamtejsza nakazała fabrykantom, ażeby robotnikom strejkującym żadnych ustępstw nie robili. Dotąd jeszcze ciągle odbywają się rewizye po domach i liczne aresztowania.

Wiadomości o Stowarzyszeniach

Berlin. Towarzystwo Przemysłowców Polskich w Berlinie urządza w przyszłą niedzielę, dnia 22 maja br. wspólną wycieczkę do „Grünau.“

Główny wyjazd o godzinie 10 minut 21, z śląskiego dworca. Program urozmaicony. Schadzka w ogrodzie „Stein's Casino“ w Grünau do godz. 4 po południu, poczem wymarsz z muzyką i chorągwią do poblizkiego lasu, tamże różne zabawy towarzyskie, wyścigi, tłuczenie garnka itd. o premie, o zmroku powrót do lokalu „Stein's Casino“ rozdanie premii i tańce na sali. Powrót na dworzec o godz. 11.

Kto nie weźmie udziału w głównym wyjeździe może jechać następującemi pociągami:

Z dworca śląskiego począwszy od godziny 9.? minut 21 odchodzi co godzinę pociąg do Grünau, zaś od godziny 1 minut 21 po południu co kwadrans. Z Zgorzelickiego dworca odchodzą także co godzinę pociągi począwszy od rana 7 minut 35 aż do wieczora oprócz tego po południu pociągi nadzwyczajne.

Rodacy z przedmieścia Schönebergskiego jechać mogą pociągiem „Sudringü“ z dworca przy Gr. Görchen Str., lub też z dworca Poczdamskiego, zkąd co pół godziny odchodzi pociąg począwszy od godz. 9 minut 58 rano, (na téj linii trzeba się w Treptow przesiadać). Cena biletu zwykłego z dworca szląskiego i zgorzelickiego 20 fen. Ostatni pociąg z Grünau odchodzi o godz. 11 minut 42 w nocy.

Liczny udział członków pożądany. Goście mile widziani. Zarząd.

Berlin 13 maja 1892. Na rocznicę Towarzystwa Obywateli Ogródka Dziatwy polskiéj zapraszamy niniejszem jak najuprzejmiéj wszelkich przyjaciół dziatwy jako i wszelkie Towarzystwa polskie na niedzielę dnia 22 maja rb. do naszego ogrodka. Ogród obywateli, już przed 4 laty założony, leży pomiędzy Tylzycką (Tilsiterstr.) a Petersburgską (Petersburgerstr.) ulicą, obok fabryki machin Eckerta i zdaleka wpada w oczy przez wia-

nie chorągwi polskich, biało czerwonych. — Wstępne 10 fenygów.

Przy téj sposobności pozwalamy sobie jeszcze po krotce podać cel i dążenia członków naszego Ogródka.

Celem Towarzystwa jest, aby dzieci w czasie wakacyi na placu Czartoryskim w naszym ogródku wolno i bezpiecznie bawić się mogły, a w altanie Cegielskiego co wtorek i piątek od 6—8 na polskim elementarzu się uczyły. Składają potem dwa razy do roku w marcu i listopadzie egzamin z postępków w polskim języku i historyi polskiéj, za co odbierają nagrody na gwiazdkę, święconkę, podczas wakacyi mleko, itp. Wszelkie dochody są dla dziatwy przeznaczone, a sprawozdanie z takowych zda się na rocznicy. Miesięczne składki od 10 fenygów; posiedzenia w ogródku.

Za wszelką życzliwość i szczere datki składamy niniejszem staropolskie Bóg zapłać wszystkim naszym przyjaciołom.

Pomimo istniejących tu tych tak zwanych „Kindergarten“ i „Ferien Colonie“ uznało kilku dawno tutaj zamieszkałych obywateli za konieczną potrzebę szczerze i ochoczo zająć się naszą dziatwą, z którego to zwłaszcza powodu się nasze Towarzystwo zawiązało. Dobrowolne datki dla popierania naszych celów, chociaż i najmniejsze, przyjmuje chętnie z zwykłą wdzięcznością kasyer naszego Towarzystwa pan Franciszek Nowakowski, Grosse Frankfurterstr. 68 III wschody.

Zarząd Towarzystwa Obywateli Ogródka Dziatwy w Berlinie.

Wiadomości miejscowe i potoczne

Poznań, 18 maja.

— * **Teatr polski w Ostrowie.** Dziś w środę na ostatnie przedstawienie komedya w 5 aktach Feuilleta: „Miłość ubogiego młodzieńca“.

— * **Teatr polski w Krotoszynie.** W czwartek 19 bm. na pierwsze przedstawienie komedya Abramowicza i Ruszkowskiego: „Teść“, oraz mazur w 4 pary. W piątek obraz historyczny Juliana z Poradowa: „Przeor Paulinów“. W sobotę operetki Offenbacha: „Jasia płacze, Jaś się śmieje“ i „Bębeo“, oraz komedya Fredry: „Jestem zabójcą“. W niedzielę operetka Straussa: „Zemsta nietoperza“.

— * **Teatr polski w Gostyniu.** W sobotę 21 bm. na pierwsze przedstawienie: „Kraj“. W niedzielę dramat Al. Felińskiego: „Barbara Radziwiłłówna“.

— * **Wczoraj** we wtorek 17 b. m. miał p. dr. Czesław Czyński trzeci wykład popularny o okultyzmie. Prelegent mówił nasamprzód po krótce o historyi i filozofii spirytyzmu, wykazał sposoby propagandy spirytyzmu i wymienił te organa, które popierają usiłowania spirytyzmu, zaznaczył różnice, jakie zachodzą pomiędzy okultyzmem a spirytyzmem. Wykład teoretyczny trwał mniéj więcéj godzinę, następnie przeszedł prelegent do magii doświadczalnéj z udziałem publiczności.

Mianowicie ostatnia część wykładu nie mało interesowała i zaciekawiała publiczność, gdzie zjawiska otrzymane za pomocą medyum p. Maryi C., a mianowicie zjawienie się sił magicznych w czasie snu magicznego medyum i obcowanie tychże z obecnemi wypadło ku ogólnemu zadowoleniu, to też po ukończeniu wykładu nie szczędzono tak prelegentowi jak i p. Maryi C. rzęsistych oklasków. Prelekcya ukończyła się około 11 godz. wieczorem.

Nadmieniamy, że 25 m. zebranych z wczorajszego odczytu przeznaczył p. dr. Czyński na cele dobroczynne.

— * **Jakkolwiek** pomnika jeszcze nie ma, to grób nieodżałowanego śp. Ignacego Klateckiego na cmentarzu św. Marcina wygląda pięknie i wspaniale. Jest odarniowany, kwiatami obsadzony i zielenią ślicznie i gustownie ubrany. Zawdzięczamy to dobremu sercu i pięknym rączkom panien Bartosiewicz, za co należy im się szczere uznanie.

— * **Osobowy** pociąg wieczorny wykolejł się zeszłego wtorku niedaleko stacyi kolejowéj Rokietnicy. Kilka wagonów zostało mocno uszkodzonych. Z podróżujących nikt nie poniósł żadnego szwanku.

— * **Place** do budowli przy ulicy Naumana nr. 11, 12 i 13 kupił za 100,000 marek kupiec p. Jarecki.

— † **Zmarli**: Nikodem Nawrocki, nauczyciel w Wronczynie, umarł 16 bm.

— * **W Skwierzynie** wybuchły pomiędzy dziećmi szkólnemi ospice. Około 190 dzieci szkólnych zachorowało na tę chorobę.

— * **W Norymbergii** pewna matka w napadzie obłąkania zagryzła na śmierć swoje maleńkie dziecko.

— * **Pleszew.** Straszne nieszczęście wydarzyło się ubiegłej niedzieli w poblizkiéj wsi Zawidowicach. Rodzice Banasiuscy udali się do kościoła na nabożeństwo. W czasie tym wyciągnął 14 letni ich syn fuzyą nabitą ze szafy i nią się bawił. Nagle fuzya puściła i strzał trafił w głowę 10-letnią jego siostrzyczkę tak nieszczęśliwie, że na miejscu ducha wyzionęła.

— * **Krzywiń.** W poblizkiéj wsi Siemowie zaginęła nagle bez żadnéj wieści już od 30 stycznia rb. 23 lata mająca Tekla Dudziak. Nieszczęśliwa dostawała często napadu obłąkania. Dotąd nie wiadomo, gdzie się obraca.

— * **Międzyrzecz.** Uczciwość Tutejszy robotnik Pinecki zgubił przed kilku dniami potmonetkę, w któréj się znajdowało 84,50 m. Dnia następnego znalazł pieniądze jakiś chłopiec szkólny i natychmiast oddał je Pineckiemu.

— * **Pelplin.** Najprzew. ks. Biskup wrócił w sobotę o godz. wpół do 5 po południu z wizyty pasterskiéj wprost z Golubia do swéj rezydencyi, a w niedzielę po południu udał się do Gdańska na przyjęcie cesarza.

— * **Napływ** robotników z Polski do Prus Zachodnich zwiększa się ciągle. Niektórzy przybywają z żoną i dziećmi, a że to robotnik pracowity, spokojny i skromny w wymaganiach, znajduje po całéj prowincyi tutejszéj z łatwością stałą robotę, nawet staje się poszukiwanym.

— * **Swiecie.** Wykazało się, że syna gospodarskiego Piłaszewskiego z Brzezin zastrzelił leśny Menz, i to w własnéj obronie. Tak czytamy, ale bodaj czy to prawda. Urzędnik bowiem, który dla obrony swojéj lub z konieczności służbowéj broni użyje, człowieka przytem zrani lub zabije, powinien się rannym zająć, dać mu pomoc, policyą o wypadku zawiadomić, o trupie nawet jéj dać wiadomość i wyjaśnienie wypadku. A w tym razie donoszono, że trupa znaleziono prawie przypadkiem tylko a długo nie wiedziano, kto go zastrzelił i kiedy.

— * **Golub.** W zeszłą środę, jak pisze „Gaz. Tor.“, przybył Najprzew. ks. Biskup chełmiński, wracając z Kowalewa w asystencyi licznego duchowieństwa do miasta naszego, przyjmowany już na szosie uroczyście, w obec licznych tłumów nabożnego ludu. Dnia następnego i w piątek udzielił Najprz. ks. Biskup przeszło 1000 wiernym św. Sakramentu Bierzmowania. Z pogranicznego miasteczka Dobrzynia, położonego po drugiéj stronie Drwęcy, zdołało zaledwie 5 osób przedostać się przez granicę, ażeby wziąść udział w Bierzmowaniu. Jaki ucisk w obec braci naszych panować musi obecnie pod rządem rosyjskim, najlepszym dowodem ta mała liczba przybyłych osób z Królestwa, którym obecnie przejście granicy było wzbronionem. Pamiętamy lat temu przeszło 300, kiedy odbywała się misya OO. Jezuitów w Golubiu — to niezliczone tłumy

Pokój przy familii.

(Z pamiętników starego kawalera.)

„...Pytano mnie częstokroć, dla czego zostałem starym kawalerem? ale nie mam zwyczaju odpowiadać na takie interpelacye i rozwiązanie zagadki (o ile to może kogo obchodzić) zostawiam domyślności pytających, która, jak wiadomo, granic nie ma.

Przypuszczają, że musiałem mieć w życiu jakiś dramat mieszczański, ma się rozumieć, przynajmniéj w siedmiu obrazach, z dwoma inżynierami. Inna wersya twierdzi, że jestem dotknięty wadą wzroku i skutkiem tego nie znam się na piękności warszawianek, a niektóre ciocie są pewne, że uczyniłem ślub dozgonnego celibatu.

Nie potrzebuję dodawać, że we wszystkich tych wersyach nie ma ani cienia prawdy, a właściwy powód mego celibatu da się opowiedzieć w kilku słowach. Jestem urzędnikiem kolei — oto cały sekret. Znakomity matematyk, który układał etaty dla urzędników naszéj instytucyi, nie pomylił się. Pensya wystarcza na opędzenie niezbędnych potrzeb życia jednostki — a zatem, według prostego rachunku, nie sposób z niej utrzymać dwójki, a ewentualnie trójki, czwórki i dalszych liczb owego rosnącego postępu, którego wykładnikiem jest poczciwe pożycie małżeńskie, a ostatnim wyrazem licytacya ruchomości, zrobiona przez komisarza sądowego, z zachowaniem wszelkich formalności prawnych.

Nie byłem, nie jestem i nie spodziewam się, żebym kiedykolwiek mógł być obojętnym na tak zwane wdzięki pięknéj połowy rodzaju ludzkiego — przeciwnie, powiedziałbym nawet, że idę za daleko w tym kierunku. Zachwycała mnie zawsze i zachwyca doskonałość form, blaski źrenic, uśmiechy ust różanych. Posiadam piękne album, pełne fotografii i wpatruję się w nie w wolnych chwilach całemi godzinami. Lubię również towarzystwo damskie a zwłaszcza kobiet inteligentnych i dowcipnych.

Slubu dozgonnego celibatu nie miałem potrzeby czynić, gdyż faktycznie zrobił to w mojem imieniu zarząd naszéj kolei, wyznaczywszy mi pensyą ściśle celibatową.

Mieszkam w hotelu, jadam w restauracyi, chorować zaś i umierać będę w szpitalu, gdyż tak sobie przed laty 15 postanowiłem.

Bracia w celibacie! koledzy! starzy kawalerowie! jeżeli czytać będziecie kiedy te kartki, zastanówcie się głęboko nad kwestyą, która...

O mało nie palnąłem mówki, ale ponieważ nie odznaczam się talentem krasomówczym, przeto daję za wygranę i powracam do mego pamiętnika, do suchego rejestrowania faktów.

Było to przed laty piętnastoma. Uboższy w dochody stałą, a bogatszy w czuprynę (która nie jest stałą własnością), tęskniłem w kawalerskiéj stancyjce i było mi smutno i zimno.

Szarpałem się jak ptak, w klatce zamknięty, doznawałem wrażeń Robinsona, rzuconego na bezludną wyspę. A przecież mieszkałem w Warszawie!

Zdarzyło się w tym czasie, żem się przeziębił i musiałem przeleżeć trzy dni, bez żadnéj pomocy i opieki, gdyż stróżka, która mi usługiwała, była akurat w tym czasie także cierpiącą, a jéj małżonek, z powodu zmartwień rodzinnych, oraz licznych zajęć przy utrzymywaniu czystości w kamienicy upijał się codziennie, aż do utraty przytomności.

Młoda moja natura oparła się chorobie i po trzech dniach chodziłem już do biura.

Po południu udałem się do ogrodu Botanicznego. Była najcudowniejsza wiosna, zapach kwiatów napełniał powietrze, mnóstwo osób używało spaceru.

Obserwowałem publiczność i czułem dziwną gorycz w sercu. Nikt nie był samotny, jak ja. To szła matka z dwiema córkami, którym asystował jakiś elegant; to ojciec otoczony dziatwą, to jakaś szczęśliwa para, gruchająca wesoło, a ja sam! sam jak kołek w płocie!

Dla czego nie mam nikogo? Dla czego nie mam rodziny? Dla czego nikt nie przemówi do mnie, nikt się nie uśmiechnie, nie odezwie.

Co to musi być za niewypowiedziane szczęście mieszkać z młodą żoneczką, blondynką (do tych miałem bo szczególną predylekcyę), jadać obiady przyrządzone jéj rączką, opowiadać jéj różne kłopoty biurowe, chodzić z nią na spacery pod rękę!

Wyobraźnia unosiła mnie coraz daléj, widziałem wokoło siebie cherubinków z jasnemi włosami, skaczących, uśmiechniętych, nazywających mnie „papą“.

Zerwałem się z ławki jak szalony i pobiegłem do miasta. Szedłem bez celu, potrącając przechodniów, narażając się na szturchańce. Jakiś tragarz uderzył mnie w bok, ale co tam bok! dusza bardziéj boli, gdy samotność dokucza. Niechby mi dziesięciu tragarzy dało po dziesięć szturchańców, bylebym miał ciepło rodzinnego ogniska, sam bym im boki nadstawił!

Nie wiem kiedy znalazłem się na ulicy Wspólnéj; dwie służące z wielkim koszem bielizny zagrodziły mi drogę — musiałem się zatrzymać. Machinalnie rzuciłem okiem na bramę i spostrzegłem kartkę papieru, na któréj skreślono następujące słowa: „Jest do wynajęcia przy zacnéj familii ze wspólnem wejściem pokój kawalerski, wiadomość u stróża Onufrego, który może być z samowarem, usługą, a na żądanie i z całodziennem życiem“

Nie zastanawiałem się nad stylem ogłoszenia, albowiem chodziło mi głównie o rzecz. Pokój ze wspólnem wejściem, przy zacnéj rodzinie, z samowarem i z życiem — toż to marzenie! Nie mogłem mieć własnéj rodziny, przygarnę się do cudzéj — a może, może znajdę — owo ciepło, którego tak gorąco pragnę.

W jednéj chwili znalazłem się u stróża.

— Mój przyjacielu — rzekłem, wciskając mu w rękę wielką miedzianą dziesiątkę (żeby przecie poczuł, że coś dostał) — mój przyjacielu, gdzie mieszka zacna rodzina, mająca do odnajęcia pokój ze wspólnem wejściem?

— Nijakiéj tu rodziny nie znam — odrzekł zbieracz dziesiątek z namysłem — jeno na drugiem piętrze mieszka pani Szwalbergowa i chce jeden pokój odnająć.

— Prowadźcież mnie do niéj.

— Po co? dyć pan i sam dobrze trafi, prawa oficyna, osiemnasty numer, nawet widzi mi się, że tam je napisane coś na drzwiach.

(Ciąg dalszy nastąpi).

z Królestwa przedstawiały się tutaj, ażeby się łączyć z nami w modlitwie i przystępować do Sakramentów św. Dziś, jakże inaczéj! Po skończonem nabożeństwie w piątek, udał się ks. Biskup w asystencyi duchowieństwa dekanatu golubskiego do państwa Kosmowskich do Gajewa, zkąd późnym wieczorem powrócił, spiesząc dnia następnego z rana ku stolicy swojéj.

— * **Gdańsk.** Cesarz Wilhelm przybył, jak już po krótce wspomnęliśmy, zeszłego poniedziałku 16 bm. parowcem do miasta Gdańska. Po obu stronach Mołtawy na Długim moście postawiły się wszystkie cechy gdańskie, tworząc szpaler. Na Długim rynku ustawił się korpus oficerów, na którego czele stali minister wojny p. Kaltenborn, który kilka godzin przed cesarzem przybył z Berlina do Gdańska, oraz komenderujący jenerał piechoty Lentze. Tak Długi rynek jak i Długa ulica były pięknie przybrane. Cesarz był ubrany w mundur huzarski. Wysiadłszy ze statku, udał się w powozie, zaprzężonym w 4 konie, do Artursho[f]u, gdzie go przyjmowali hr. Eulenburg, naczelny prezes Prus Zachodnich p. Gossler, oraz pierwszy burmistrz Gdańska p. Baumbach.

W sali w Artushof przemówił do cesarza burmistrz p. Baumbach. Mówił, iż Gdańsk właśnie w maju tego roku jest 100 lat pod panowaniem pruskiem. Dzisiaj stoją Gdańszczanie wiernie przy cesarzu i państwie i mają zaufanie do młodego monarchy. Przy końcu swéj mowy poprosił cesarza, aby zechciał pić na cześć swoją z puhara, z którego kiedyś pili Fryderyk Wilhelm IV, cesarz Wilhelm I i cesarz Fryderyk III, gdy bawili w Gdańsku.

Cesarz pijąc z puhara, dziękował za przyjazne powitanie i wzniósł okrzyk na cześć miasta Gdańska, życząc mu szczęścia i wyrażając życzenie, ażeby Gdańsk i nadal stał wiernie przy swym monarsze.

Zwiedził też cesarz kościół Panny Maryi i oświadczył, iż zamierza ofiarować kościołowi wielkie okno z malowidłami na szkle.

Następnie udał się monarcha do koszar huzarskich, gdzie w kasynie oficerskiem odbyło się śniadanie.

Z **Inowrocławia** telegrafują pod dniem 17 maja do „Dziennika". Wystawa tutejsza świetna i doskonale się udała. Wielki dobór okazów bydła, pięknych koni. Przemysł domowy i rólniczy dobrze reprezentowany. Narzędzi rólniczych wiele. Po przemówieniu wicepatrona Kółek rolniczych p. Dembińskiego wystawę otworzył patron p. Jackowski. Delegatem zarządu Centralnego Towarzystwa gospodarczego na W. Księstwo Poznańskie jest p. dr. Mieczkowski z Kołudy. — Zjazd obywatelstwa i włościan znaczny.

Trzemeszno 16 maja. Towarzystwo Przemysłowców Oświata w Trzemesznie urządza w niedzielę 22 bm. po południu w królewskim lesie za Miatkami zabawę letnią z urozmaiconym programem, na którą życzliwych Towarzystwu jak najuprzejmiéj się zaprasza. W razie niepogody odbędzie się zabawa tydzień później. Osobnych zaproszeń nie wysyła się. — Zarząd.

Inowrocław 16 maja. Tow. Przemysłowe w Inowrocławiu ma zamiar urządzić wycieczkę parowcem z Pakości do Łabiszyna i dóbr Lubostrońskich 19 czerwca rb. W dniu tym przypada 20 letnia rocznica założenia Towarzystwa. — Zarząd.

Wyszanów 16 maja. Z dnia 13 na 14 bm. zjawił się u wdowca gospodarza S. o 12 godz. w nocy jakiś duch pokutujący w postaci niewiasty, ubranéj przyzwoicie, a zjawił się ten duch w „dobréj intencyi", gdyż zbliżywszy się do łoża owego wdowca, który nosił się z zamiarem wstąpienia po raz drugi w stan małżeński, począł mu prawić i grozić, ażeby się nie żenił z tą dziewczyną, z którą gospodarz miał zamiar, ponieważ im on (ów duch) głowy poukręca, natomiast radził mu i stręczył ożenić się z inną dziewczyną.

Mojem zdaniem przebrał się za owego ducha pokutującego jakiś męzki drab, ażeby gospodarzowi figla wypłatać i go przestraszyć. Inaczéj trudno to sobie wystawić. Ale wypadek ten zaniepokoił całą tutejszą okolicę, gdyż lud tutaj jest jeszcze po większéj części zabobonny. Gdyby lud posiadał więcéj oświaty, nie byłby tak zabobonny i podobne duchy by go nie przestraszały. Potrzeba więc ludowi oświaty, potrzeba czytania książek i gazet, z których o niejednych dobrych rzeczach dowiedzieć się można, a w następstwie tego i łatwiéj biedzie zaradzić. Człowiek nieoświecony czy to w swych ojczystych stronach, czy też na obczyźnie zawsze bywa wyzyskiwany i często staje się poniewierką.

Oświata i uczciwa praca człowieka wzbogaca, od tych 2 klejnotów to tak duchy czmychają, że aż się kurzy za niemi i nie można ich w tem kurzu nawet dojrzeć. A więc do oświaty ludu polski t. j. do czytania polskich gazet i pism pouczających!

Berlin. Towarzystwo Polek obchodzi w sobotę 21 maja rb. 17 letnią rocznicę przy ulicy Niederwallstrasse nr. 11. Początek o godz. 9. Wstęp dla panów 75 fen., dla pań 25 fen., członkowie mają wstęp wolny. Na powyższą uroczystość szanowne Rodaczki i Rodaków zamieszkałych w Berlinie i okolicy uprzejmie zaprasza Zarząd.

Berlin. Tow. Polek „Wanda" i św. Kaźmierza urządzają wspólnie wycieczkę nie 10, lecz 17 lipca br. kremzerami do Johanisthalu. Prosimy Towarzystwa w Berlinie i okolicy się do tego zastósować. Bilety do kremzerów są do nabycia u p. Jackowskiego, Tennstr. nr. 10, i u p. Tischlera, Tickstr. nr. 10.

Król. pruska Loterya. (Bez gwarancyi). Berlin 16 b. m. Ciągnienie 4 kl. przedpołudniowe. Liczby w nawiasach oznaczają sumę wygraną. Wygrały następujące numera:

45 144 208 95 305 766 [1500] 67 983 **1**004 80 101 236 84 324 457 514 25 708 831 **2**042 62 186 95 322 45 432 646 83 740 837 975 93 **3**186 274 354 465 577 97 626 39 734 52 816 89 908 [300] **4**352 469 580 645 701 75 816 56 91 **5**064 80 173 [300] 88 214 32 336 91 [500] 451 519 83 680 723 830 **6**196 261 347 71 86 403 534 99 615 22 50 878 **7**095 [500] 134 [1500] 267 409 17 29 32 [3000] 72 515 880 91 993 **8**147 236 70 72 606 711 25 976 **9**002 37 146 372 407 41 45 49 916 [1500] 20 46

10102 92 325 785 [500] 862 932 **11**205 9 48 383 429 74 719 98 936 **12**059 116 75 272 300 409 568 651 787 829 [300] **13**095 166 [300] 296 355 566 872 943 **14**095 99 123 93 99 418 75 664 775 85 892 94 959 **15**045 468 520 922 77 **16**265 397 671 779 814 70 [300] **17**027 550 77 653 [500] 737 40 61 899 980 **18**096 168 533 719 898 956 71 **19**041 113 200 11 352 [300] 61 401 501 63 838 88

20045 156 92 323 422 538 57 660 85 757 961 88 **21**007 39 231 76 356 93 436 71 657 83 725 43 856 64 76 **22**237 64 71 327 464 566 [300] 719 846 [1500] 62 64 962 91 95 **23**114 250 356 402 49 58 99 514 669 76 743 [10000] 51 986 **24**189 255 314 419 [10000] 563 615 49 768 [500] 809 924 **25**146 327 70 [3000] 501 [300] 41 46 744 [1500] 88 814 983 **26**020 215 519 65 687 827 88 **27**012 68 129 97 [500] 675 768 98 827 29 911 69 [300] 84 **28**014 70 113 25 238 60 392 99 476 638 710 33 855 912 [1500] 14 87 89 **29**037 [5000] 166 67 279 388 445 660 758 852

30034 64 67 122 [300] 267 322 81 417 62 [300] 571 603 50 723 45 [300] 53 868 **31**103 26 50 200 [1500] 416 [300] 26 536 656 761 **32**051 60 110 65 256 369 453 593 629 710 846 925 89 **33**030 55 216 18 355 82 421 91 519 640 846 **34**008 18 [3000] 136 51 422 507 37 47 669 762 846 51 945 60 **35**058 112 217 912 86 **36**046 136 41 61 472 631 56 [3000] 879 924 **37**285 395 99 471 526 79 694 944 50 [3000] **38**391 469 519 95 [300] 630 33 66 901 36 **39**007 30 101 10 93 249 618 26 29 719 79 [3000] 97 882

40014 271 451 531 49 92 809 [1500] 36 **41**038 [300] 179 307 10 533 741 849 87 **42**013 163 72 89 97 221 [500] 372 780 850 56 932 74 **43**210 368 728 **44**196 338 549 695 717 22 826 972 **45**005 71 258 336 77 499 572 663 81 700 806 25 51 **46**186 273 704 10 15 72 449 536 793 843 **47**013 52 98 184 284 323 45 415 16 531 838 974 **48**409 78 95 672 751 888 95 910 **49**121 60 285 310 512 83 605 727 36

50153 90 [500] 449 51 577 706 88 870 948 **51**152 [1500] 348 526 626 817 54 64 929 37 98 **52**246 427 56 514 22 737 803 **53**057 93 121 61 92 712 40 809 24 40 902 [300] **54**050 125 36 427 41 71 604 6 787 839 **55**219 303 37 413 77 528 619 783 912 **56**111 272 [500] 509 52 748 858 97 902 [300] 76 **57**007 163 264 369 583 619 37 42 932 **58**008 47 142 [500] 215 51 67 568 524 71 609 25 [75000] 963 92 **59**028 45 60 69 102 59 59 213 471 630 732 852 67 [300] 905

60204 37 86 330 458 89 965 **61**068 91 293 538 85 684 769 **62**210 98 317 428 502 50 728 **63**022 106 250 98 356 495 518 838 [500] 62 961 [1500] 69 [1500] **64**225 587 90 823 42 **65**084 109 91 234 43 [300] 427 49 [300] 87 [3000] 561 22 780 823 80 969 82 **66**122 213 47 465 35 550 65 781 807 931 **67**090 38 81 84 86 92 146 47 219 81 369 428 98 571 91 695 764 933 89 **68**109 316 527 626 804 52 55 954 **69**093 210 322 29 433 65 67 572 667 725 909 10

70329 68 588 619 714 [1500] 39 64 **71**022 60 378 458 519 [1500] 618 30 74 719 [1500] 802 76 81 **72**025 101 44 74 230 [1500] 47 429 85 503 19 740 804 45 61 [3000] **73**042 84 268 370 510 86 646 [3000] 786 871 931 96 99 **74**027 147 60 239 [300] 329 [500] 411 96 515 60 697 **75**075 144 87 249 97 328 [3000] 33 59 449 520 43 37 640 978 **76**009 83 524 86 761 896 **77**012 30 47 81 132 214 21 302 490 526 689 730 81 876 96 931 **78**157 77 321 39 65 94 432 35 47 71 568 642 98 99 861 [1500] 66 78 [300] 991 **79**207 [1500] 350 61 [500] 413 [3000] 77 514 621 42 83 92 97 702 905

80157 236 40 54 92 414 [3000] 36 543 643 794 823 [1500] 979 96 **81**058 105 27 87 295 330 96 460 78 531 95 641 930 [300] 82 **82**119 213 70 327 84 420 94 597 [300] 609 46 51 78 [3000] 818 947 **83**235 308 12 14 406 525 30 39 83 617 18 [3000] 77 99 **84**203 84 92 376 444 537 90 655 706 819 947 **85**073 151 314 39 412 65 525 97 631 [5000] 831 41 921 **86**148 207 321 26 40 74 803 62 633 [500] 55 950 [300] 64 70 **87**013 51 121 27 55 262 379 648 72 77 702 919 [300] **88**022 39 207 12 33 66 352 98 589 681 796 918 43 **89**000 [3000] 498 621 68 74 91 756 65 81 842 914 30

90017 86 144 318 67 75 76 596 607 49 59 **91**037 54 66 72 110 219 41 47 96 562 637 82 94 [500] 804 45 919 69 **92**158 59 243 94 369 93 404 31 47 [1500] 51 52 60 560 608 61 707 69 884 [1500] 982 98 **93**093 313 55 64 417 58 554 662 70 926 35 68 [500] **94**028 [3000] 46 [3000] 158 282 431 562 650 825 911 46 60 **95**032 61 76 160 290 317 40 760 [500] 839 [300] **96**053 137 71 203 480 537 61 919 22 **97**005 113 48 280 337 517 662 707 910 **98**021 93 182 214 44 [500] 363 400 553 670 753 85 876 906 83 **99**100 81 [500] 565 94 795 918 29 95

100030 49 68 95 315 89 563 [500] 614 714 **101**267 389 510 11 19 54 602 **102**107 92 246 499 686 805 955 81 **103**099 148 65 309 51 [3000] 60 591 624 50 88 [3000] 739 64 874 [3000] 934 36 88 **104**122 227 480 553 676 99 738 928 84 **105**027 109 [500] 91 216 337 [1500] 71 546 53 639 774 816 68 96 **106**236 37 490 627 852 63 64 68 914 72 99 **107**179 98 202 32 347 425 [1500] 698 881 **108**126 73 284 307 53 57 83 440 90 538 852 934 82 [500] **109**005 105 226 303 408 38 50 526 53 741 44 927 37 [1500]

110038 134 259 83 355 509 722 64 998 **111**072 136 284 373 481 635 763 83 865 **112**053 130 51 65 249 98 476 562 612 [300] 897 **113**326 85 478 638 994 **114**118 34 [3000] 79 82 316 710 60 88 859 61 87 **115**049 92 103 62 475 [1500] 560 72 824 [500] 77 915 75 **116**074 99 110 266 [500] 93 470 86 514 632 86 **117**009 177 287 300 11 526 60 610 701 86 895 97 939 **118**076 81 117 [3000] 42 [1500] 289 319 410 17 55 570 76 87 89 609 97 726 79 826 947 **119**025 152 340 425 66 604 16 44 741 829 49 911

120081 129 271 84 319 87 460 638 847 65 81 926 64 **121**102 11 [500] 249 310 446 [300] 533 65 737 **122**045 82 298 535 759 957 67 **123**862 84 985 **124**094 133 99 509 616 31 39 78 728 880 901 41 50 **125**156 216 360 91 632 789 [3000] 801 929 60 **126**031 115 79 263 68 363 616 26 69 808 [3000] 35 926 **127**013 111 53 252 318 23 41 425 749 931 **128**169 352 544 51 **129**068 178 254 587 752 898 [1500]

130011 172 [1500] 330 523 44 [1500] 682 97 [300] 793 **131**040 50 70 126 268 375 481 510 51 609 775 869 984 **132**233 52 78 312 403 93 584 622 702 [3000] 43 96 850 98 **133**026 32 53 201 71 617 24 35 78 79 764 925 **134**044 185 369 88 484 91 586 99 605 820 29 992 **135**106 [500] 96 302 512 898 946 **136**215 316 98 424 543 606 9 759 81 834 959 **137**172 250 333 473 553 748 819 **138**038 47 102 47 208 27 402 94 931 92 **139**048 362 [3000] 86 459 596 707 835 949

140098 182 [1500] 220 560 93 98 615 722 [300] 46 807 927 91 **141**03 131 315 98 414 40 99 610 31 842 49 **142**030 313 406 37 527 692 868 952 60 **143**150 94 212 362 463 [3000] 507 [1500] 66 [500] 610 63 95 701 806 19 50 56 59 **144**139 [300] 288 321 580 646 83 747 852 **145**033 229 312 23 43 67 447 67 71 524 649 707 63 829 60 61 948 [1500] **146**073 350 64 461 524 69 752 72 [3000] 39 866 83 [300] 999 **147**262 97 333 37 69 408 531 603 22 90 796 913 [300] 84 92 **148**085 86 121 80 221 322 51 587 [300] 722 956 **149**157 60 74 297 353 617 737

150105 [1500] 61 313 [5000] 430 64 557 61 816 921 **151**294 486 619 46 892 [500] 920 **152**006 141 60 86 312 [3000] 51 484 707 22 55 822 56 80 921 42 **153**121 48 505 [3000] 52 54 93 704 40 825 76 916 [300] **154**103 55 279 [500] 301 13 24 66 418 504 66 [300] 69 629 70 **155**024 88 [300] 291 373 453 787 92 808 94 925 47 84 **156**129 [3000] 91 236 44 499 612 18 724 875 920 73 **157**220 23 342 70 85 [300] 500 46 703 56 805 907 21 72 74 **158**065 203 319 473 [3000] 547 806 11 27 67 **159**058 79 450 858 97 935 [500]

160156 226 425 50 597 670 712 97 961 73 **161**046 69 134 [500] 90 268 97 353 526 719 933 35 **162**077 [300] 182 205 8 44 399 538 41 [5000] 749 865 74 986 99 **163**011 84 117 304 667 795 890 **164**058 95 242 46 77 502 3 12 [3000] 697 761 802 **165**170 266 [500] 407 84 714 816 **166**146 211 410 46 511 629 874 927 **167**131 80 85 323 51 91 501 [1500] 60 613 [500] 63 714 886 959 **168**025 261 499 678 940 **169**073 87 342 43 47 815 36

170009 173 333 625 727 50 61 889 978 **171**036 [300] 65 70 [3000] 212 35 396 406 21 24 586 663 819 [1500] 91 **172**053 102 264 75 510 34 [500] 648 904 [1500] 57 59 **173**639 868 [5000] 988 **174**062 85 97 406 [500] 69 513 48 70 [500] 623 738 [3000] 848 900 [3000] **175**316 93 598 872 83 994 [300] **176**067 81 93 109 252 345 52 534 728 35 894 928 44 75 **177**010 44 242 412 65 545 [3000] 81 692 **178**101 13 95 290 507 68 69 [3000] 778 824 47 910 20 **179**038 [300] 132 71 87 216 95 336 85 435 623 62 735 44

180225 92 337 527 37 80 610 731 36 [300] 47 58 826 **181**002 21 185 227 326 [300] 439 631 85 95 751 805 909 [500] 55 **182**157 232 [1500] 992 **183**202 365 428 527 678 93 700 838 992 **184**017 34 36 58 89 240 [300] 337 38 69 436 593 684 852 974 **185**020 218 385 409 34 574 76 93 665 [3000] 743 804 **186**199 207 43 44 56 469 557 83 609 21 88 709 54 907 9 31 **187**268 320 421 610 54 61 799 [1500] 899 **188**041 163 355 [500] 608 61 718 25 893 **189**016 24 253 382 86 406 72 738 930 73

Berlin, 16 bm. Ciągnienie popołudniowe. Liczby w nawiasach oznaczają sumę wygraną. Wygrały następujące numera:

152 378 86 [1500] 403 742 885 **1**037 [3000] 65 139 76 94 [1500] 394 452 837 **2**172 204 59 308 14 462 91 611 **3**072 109 10 323 36 426 58 89 98 670 809 939 **4**084 111 226 366 443 84 610 41 706 822 928 34 48 96 **5**014 112 224 466 822 [1500] 926 35 **6**115 84 [500] 263 71 391 94 582 612 45 73 95 772 96 859 976 **7**110 305 68 77 416 506 671 85 726 62 90 **8**035 153 95 348 [500] 432 [3000] 529 71 760 995 **9**016 73 166 84 351 410 545 79 [1500] 667 75 939 64

10123 207 8 17 97 423 570 635 755 957 88 **11**080 226 [3000] 61 380 89 434 87 523 39 661 95 97 754 **12**017 39 110 46 257 872 **13**149 273 78 84 324 581 93 674 798 907 **14**411 687 769 893 933 **15**057 115 35 64 247 345 78 436 533 632 69 991 **16**139 [1500] 405 38 [500] 603 59 72 [300] 850 979 **17**102 309 24 60 481 618 727 30 [500] 42 810 33 34 35 44 73 95 913 34 83 **18**044 62 82 313 427 93 [1500] 784 987 [500] **19**006 [3000] 14 16 96 120 62 79 296 339 57 604

20046 [3000] 68 282 92 312 76 86 88 427 79 86 759 849 96 **21**086 129 93 343 421 59 664 765 98 869 900 50 **22**070 147 259 382 93 943 **23**133 209 25 414 74 519 46 82 657 82 94 778 848 968 **24**019 69 140 253 425 540 88 604 92 **25**098 147 60 362 433 [3000] 552 86 926 [300] **26**025 297 465 [300] 867 **27**233 316 36 40 98 741 50 898 **28**050 297 3 6 [1500] 505 [1500] 723 42 859 **29**032 45 58 105 10 [3000] 16 29 333 510 [5000] 55 909 15

30096 121 78 316 25 464 501 91 665 801 49 **31**023 302 54 400 10 [300] 518 96 99 642 87 757 963 **32**009 24 86 93 145 343 407 17 90 636 714 43 819 49 980 [300] **33**169 84 314 36 405 11 93 795 849 921 **34**301 88 579 84 98 606 [500] 81 754 844 **35**155 87 297 310 54 445 649 [3000] 742 54 88 836 900 78 **36**204 11 329 49 452 76 885 908 **37**076 84 141 56 58 278 434 744 875 **38**145 52 95 377 872 956 **39**065 78 84 138 217 81 [300] 442 51 527 68 936 97

40022 [300] 137 209 305 9 644 45 [1500] 734 55 883 978 **41**213 363 549 83 654 76 766 90 [300] 862 912 65 98 **42**106 28 46 248 379 586 95 630 36 720 83 828 **43**047 190 347 451 71 712 838 69 72 **44**175 243 495 586 620 821 98 921 **45**039 79 191 220 369 611 730 56 801 **46**019 87 [500] 367 [3000] 419 70 92 670 704 850 934 **47**054 65 85 158 67 76 [300] 207 310 465 501 13 644 71 728 975 [1500] 76 79 **48**047 126 47 213 315 51 97 [1500] 607 93 757 826 41 **49**005 181 265 [1500] 332 493 [3000] 692 724 853 924

50078 90 106 457 528 649 [3000] 62 65 862 **51**029 180 268 82 478 556 632 62 78 [3000] **52**013 30 140 59 260 83 719 44 91 99 **53**016 83 201 93 354 78 441 556 85 631 778 882 **54**036 155 63 303 14 **55**027 33 72 239 50 60 356 461 69 78 [300] 524 41 630 [300] 63 79 754 77 830 917 **56**351 500 13 54 722 27 [3000] 45 921 60 **57**231 387 418 48 546 49 623 745 90 843 914 35 **58**604 71 857 941 **59**009 130 32 394 402 688 745 46 854 995 98

60107 33 89 361 422 26 95 96 593 621 803 45 92 **61**025 163 216 99 318 54 502 20 711 34 **62**049 65 101 58 208 310 46 81 458 618 996 [300] **63**005 220 [300] 60 307 401 59 522 646 762 70 932 60 **64**259 320 46 79 401 20 [300] 49 604 45 865 **65**005 60 86 224 365 574 740 49 57 940 **66**060 336 54 [1500] 429 75 522 37 685 737 847 979 **67**095 315 51 405 563 82 603 705 877 922 **68**028 60 307 402 532 33 702 56 825 910 65 **69**066 116 535 726 824 934

70004 190 286 367 72 524 35 672 706 962 70 76 **71**134 358 90 453 580 771 91 847 941 [300] **72**028 213 335 551 910 89 **73**067 138 49 276 90 358 540 658 63 711 801 15 [500] 940 78 **74**359 81 488 626 764 847 **75**029 [15000] 168 356 458 94 519 679 720 831 980 **76**041 89 357 [3000] 545 823 74 77 [3000] 907 **77**127 75 253 65 344 470 524 35 69 613 91 725 77 823 929 **78**016 [300] 38 59 77 204 304 437 549 606 91 897 984 **79**042 [3000] 103 839

80065 181 396 455 [1500] 527 655 74 77 870 **81**028 51 70 [10000] 326 [500] 662 745 970 **82**101 51 [500] 314 405 8 75 533 [500] 60 711 96 861 **83**106 45 388 408 [1500] 702 46 54 72 **84**044 69 102 49 80 83 428 705 96 876 98 932 92 **85**127 43 [3000] 395 426 53 64 92 526 650 767 [500] 91 95 895 909 33 99 **86**044 [300] 87 140 50 93 219 75 441 627 799 886 979 **87**006 98 246 87 95 316 439 66 77 534 615 33 50 78 88 [1500] 779 835 **88**002 6 18 61 108 14 312 39 82 426 72 [500] 548 [500] 631 716 997 **89**023 28 30 109 14 207 315 33 530 35 662 891 913

90025 310 81 458 652 75 893 950 80 **91**013 [3000] 15 109 88 217 319 51 426 502 [300] 615 47 59 831 58 [15000] 984 **92**015 216 564 602 22 27 817 46 914 36 55 **93**014 33 202 59 90 494 [300] 542 608 834 957 **94**026 177 222 69 419 80 83 97 508 619 716 18 93 877 97 908 98 **95**059 149 63 252 73 375 442 513 696 [1500] 730 69 853 [300] 81 **96**065 70 250 366 598 633 734 949 **97**071 165 243 560 632 728 32 833 **98**050 60 78 102 25 95 251 523 48 96 660 78 87 894 **99**022 315 39 458 643 54 742 49 888

100018 20 58 [500] 146 91 245 94 313 39 660 [500] 72 859 [1500] 65 983 97 **101**055 56 70 71 79 90 332 50 441 98 628 73 724 26 808 91 966 **102**090 [500] 285 487 504 6 43 51 614 27 49 790 842 906 22 **103**008 60 159 422 84 549 642 916 56 **104**083 138 232 478 595 616 55 [500] 69 868 **105**126 51 251 [1500] 305 69 75 84 [300] 463 505 644 983 **106**047 160 90 362 83 652 83 712 98 818 71 **107**164 278 375 442 508 706 81 811 [3000] 914 29 34 93 **108**031 286 451 617 57 875 94 901 17 22 **109**009 118 92 235 342 528 92 668 702 26 847 908

110093 231 317 601 830 949 **111**441 507 20 36 58 82 603 40 90 723 99 810 950 **112**194 365 93 453 [3000] 501 [1500] 740 911 **113**230 62 75 485 [1500] 575 622 24 90 922 79 **114**241 491 94 539 654 **115**107 219 577 82 667 712 33 941 **116**000 83 197 240 43 323 97 422 41 613 37 792 928 **117**251 [3000] 373 511 51 747 819 920 [300] **118**089 301 42 70 471 527 790 **119**008 94 111 566 705 823 38

120040 131 [300] 44 92 209 459 618 60 760 67 824 915 39 75 **121**035 136 94 292 [1500] 371 503 45 642 872 **122**407 514 625 908 **123**058 251 304 51 [300] 99 410 25 95 [500] 514 61 608 30 94 99 718 30 947 84 **124**001 55 125 32 94 217 540 912 68 [5000] **125**105 17 232 330 79 451 56 619 66 874 77 945 **126**066 77 151 249 85 [300] 327 34 421 63 94 511 752 839 83 **127**049 101 465 579 [5000] 663 752 863 76 932 **128**058 116 335 45 53 54 62 557 663 67 751 74 882 902 [1500] 4 **129**129 48 219 21 38 312 58 465 504 19 58 643 727 [1500] 831

130035 117 18 242 434 63 877 994 **131**014 [1500] 123 289 462 91 543 69 88 717 931 43 95 **132**007 102 367 449 506 16 [500] 63 638 98 730 58 838 **133**036 63 212 37 82 317 669 800 2 13 919 22 60 **134**001 69 178 84 93 [1500] 233 307 20 40 48 460 598 634 [300] 866 904 35 **135**242 490 60 536 41 659 777 **136**069 323 [500] 25 63 799 **137**090 95 190 99 429 82 99 508 706 26 78 79 **138**015 291 461 592 615 22 91 785 886 984 **139**108 254 393 408 542 57 78 817 41 [3000] 45 955

140133 60 219 38 327 71 518 724 32 942 50 67 **141**150 238 74 342 68 502 [3000] 88 667 752 882 956 **142**054 79 92 137 233 [3000] 55 368 416 61 93 541 657 724 983 **143**149 52 59 82 224 92 98 305 57 550 716 58 74 79 900 25 **144**009 496 576 645 758 862 **145**088 98 131 [1500] 44 225 60 [500] 337 528 79 709 84 812 13 36 909 23 34 **146**038 467 521 42 46 82 94 669 725 803 60 [3000] **147**199 327 413 642 837 82 **148**017 107 374 589 657 861 84 [1500] **149**032 55 108 325 42 523 70 618 36 727 79 84 92 93 859

150622 58 797 98 866 930 79 **151**126 29 259 321 76 722 46 68 915 **152**297 439 51 696 730 809 21 **153**054 127 93 229 51 346 63 89 518 80 617 701 62 804 934 64 **154**072 79 157 72 326 79 596 626 735 74 876 920 **155**044 70 101 285 331 532 83 662 [500] 721 54 913 17 **156**021 43 58 232 62 417 73 539 56 614 83 862 **157**022 127 70 388 [300] 710 [300] 33 871 80 900 **158**200 76 347 429 636 37 [500] 780 [3000] 995 **159**112 210 92 [3000] 456 [500] 510 741 936

160010 143 59 70 80 [300] 324 403 551 83 724 [500] **161**083 305 61 531 [10000] 42 48 73 671 837 **162**120 75 91 269 329 477 605 829 910 **163**049 148 371 77 580 [300] 842 61 **164**134 41 59 321 [3000] 25 56 421 558 79 602 [1500] 24 706 [500] 871 84 973 75 **165**018 97 187 263 473 513 27 742 834 927 97 **166**157 98 228 44 486 [3000] 550 72 649 88 708 978 **167**149 374 409 29 42 517 37 67 **168**066 [3000] 374 445 616 847 **169**020 453 71 598 600 55

170230 304 24 40 [1500] 51 699 725 76 842 948 **171**143 426 539 48 70 702 3 877 **172**000 93 246 399 467 523 66 72 790 961 77 **173**137 201 21 34 330 465 510 [500] 57 677 741 955 **174**157 235 423 [3000] 62 565 619 849 55 906 **175**092 109 [300] 278 341 495 716 28 803 85 96 985 95 **176**015 [300] 233 81 525 [3000] 45 758 809 84 924 43 **177**019 80 387 [1500] 407 9 86 596 703 59 71 [1500] 903 29 61 **178**[illegible] 45 73 [3000] 81 95 96 440 682 710 851 81 960 **179**084 [3000] 95 277 300 75 515 48 767 971 [300]

180002 84 102 33 [300] 88 [3000] 90 99 375 89 96 562 631 36 95 771 [3000] 935 **181**237 399 489 599 721 91 839 73 919 78 **182**015 20 149 241 78 [300] 308 472 [300] 636 976 **183**039 75 120 43 [1500] 48 225 392 414 50 93 607 22 807 35 60 78 **184**091 198 520 697 703 896 994 **185**009 23 33 57 75 135 83 377 618 56 [1500] 708 73 87 89 863 **186**086 94 428 535 746 66 841 949 [3000] 61 **187**038 95 130 41 257 349 71 418 40 555 [3000] 78 730 45 96 811 **188**003 48 [500] 103 473 581 788 **189**103 51 63 [300] 442 521 637 827 82

Berlin. Towarzystwo Narodowe wzajemnej pomocy w Berlinie urządza pierwsze poświęcenie Ogródka w niedzielę dnia 22 bm. Początek o godz. 4 i pół poł. 2 ogród za Ellertebergа fabryką, wchód z Tylzieenstr. po lewéj stronie. O jak najliczniejszy udział szan. członków jako i gości upraszamy. — Tomasz Kopeć, sekretarz.

Wiadomości literackie.

— **Bluszczu** nr. 19 zawiera: Spółeczne prawa kobiety, przez M. Ilnicką. — Fryderyk Marcin Bodenstedt (Mirza Schaffy), przez Wiktora Czajkowskiego. — Pierzchliwy ptak, powieść przez Kaźmierza Glińskiego (ciąg dalszy). — Przy księżycu. — January, powieść współczesna Waleryi Maurrene, I. Nitowskiego. — Ruch muzyczny Juliusza Stattlera. — Z samym sobą, przez Waleryą Stachowską. — Z bieżącej chwili. — Ogłoszenia.

Dodatek obejmuje: Arkusz 9 powieści pod tytułem: Na nowym lądzie przez Perfalla. Przekład z niemieckiego. — Przegląd mód. — 24 wzorów ubiorów i robót z opisem. — Sekreta gospodarskie. — Dyspozycya stołu.

Rozmaitości.

— * **Siła piorunu.** Dnia 15 kwietnia o godz. 2 po południu, nad Neuhofem, pod Krems, w Austryi Niższej straszliwa szalała burza. Piorun uderzył w starą olbrzymią gruszę, mającą 3 i pół metra w obwodzie i mogącą dać 4—5 sążni drzewa. Piorun roztrzaskał tego olbrzyma na tysiączne kawałki. Na 80 metrów dokoła pola zasiane zostały większemi i mniejszemi kawałkami drzewa; z pnia pozostała tylko kłoda na 1 i pół metra wysoka. Siła piorunu była tak potężną, że prostopadłe korzenie, grubości nogi ludzkiéj, na dwa metry tkwiące w ziemi, zostały wyrwane i daleko odrzucone, a kawały pnia, które dwóch silnych ludzi z trudnością dźwignąćby zdołało, o 70 kroków na polu sąsiedniem znajdowano. Mniejsze znów, ale zawsze potężne kawałki pnia, leżały o 200 kroków: częścią na ziemi, częścią na koronach różnych drzew, mocno przez to uszkodzonych, częścią wreszcie tkwiły silnie, prostopadle wbite w ziemię. Jeden kawałek drzewa 5 kilogramów ważący, musiał być szerokim łukiem rzucony; znaleziono go bowiem o 280 kroków od pnia, po za polem, łąką i ogrodem.

(Za wszelkie niżej podane ogłoszenia i nadesłane reklamy, redakcya pisma naszego nie bierze żadnej odpowiedzialności.)

Wiadomości handlowe.

Poznań, dnia 18 maja, — Ceny targowe.

Ceny ustanowione przez stowarzyszenie kupieckie	Za 100 kilogramów. piękn. mrk.	fen.	średn. mrk.	fen.	pośledn. mrk.	fen
Pszenicy nowéj	22	00	21	40	21	00
Żyta	19	80	19	40	19	10
„ nowego	—	—	—	—	—	—
Jęczmienia	16	00	15	00	14	50
Owsa nowego	16	—	15	—	14	50
Groch	20	00	19	00	—	—
Kartofli	5	00	4	50	—	—

Okowita w miejscu bez beczki 50-ta 57,20 m.
70-ta 37,60 m.

Poznań, dnia 13 maja.

Ceny ustanowione przez komisyą targową	Za 100 kilogramów piękny mrk.	fen.	[illegible] mrk.	fen.	pośledn. mrk.	fen
Słomy	4	50	4	25	4	—
[illegible]	4	50	4	25	4	—
Kartofli	6	50	5	00	4	50
Skopowiny za 1 kg. = 2 ft	1	40	1	35	1	30
Wieprzowiny „	1	30	1	25	[illegible]	20
Wołowiny „	1	40	1	35	1	30
Cielęciny „	1	30	1	25	1	20
Masła „	2	60	2	40	2	20
Jaja za kopę	2	20	2	15	2	10

Kurs papierów dnia 17 maja.

Poznańskie listy zastawne 4%	101,80
Poznańskie listy zastawne 3½%	95,50
Poznańskie listy rentowe	102,70
Listy zast. 5% Królestwa Polskiego	67,90
Listy polskie likwidacyjne	65,10
Rosyjskie banknoty za 100 rs.	215.15
Rosyjskie 4½% listy zastawne	97.80
Zach. pruskie 3½% obligacye	95,30
Zach. pruskie 3½% listy rentowe	00,00
Rosyjska pożyczka 4% 1880	95,00
Rumuny 4% pożyczka 1880	82,20
Austryackie banknoty	170,70
Węgierska 5% renta	85,80
Węgierska 4% rentazłota	93,60

Wrocław, dnia 17 maja. — Ceny targowe.

Stałe ceny ustanowione przez deputacyą targową.	W markach i fenygach za 100 kilogramów. piękny		średni		pośledni	
Pszenica biała stara . .	—	—	—	—	—	50
„ nowa . .	21	50	20	40	18	50
„ żółta stara . .	—	—	—	—	—	50
„ nowa . .	21	40	20	40	18	50
Żyto	21	00	19	90	18	60
Jęczmień nowy	17	00	16	00	14	50
„ stary	—	—	—	—	—	—
Owies nowy	14	80	14	00	13	00
Groch . . . . : .	21	—	19	50	18	—
Rzep	24	60	23	40	20	20
Łubin żółty	—	—	—	—	—	—
Łubin niebieski	—	—	—	—	—	—

Berlin, 17 maja. (Doniesienie urzędowe.)

Pszenica za 1000 kilogr. w miejscu płacono 185—217 mrk — podług jakości.

Żyto za 1000 klg. w miejscu podług jakości, miejscowe od 193—200—000.

Owies za 1000 klgr. w miejscu płacono 145—171 mrk. podług jakości.

Jęczmień za 1000 klg w miejscu płacono 143—185 m. podług jakości.

Groch do gotowania 180—230 m. na paszę 160—170 m.

Petroleum za 100 klg. z beczką w ilościach m. 50 cent. w miejscu 21,7 m.

Okowita nieopodatkowana 50 m., na listopad 000—000 nieopodatkowana 70 m na maj 40,1—39,3—49 4—39,7 na listopad-grudzień 37,7 · 37,6—37,7 m.

Gdańsk, dnia 16 maja — Wag. za hol. tow.

Pszenica kraj. latową	127 fen.	110 mr.
„ „ jasno-pstrą	120 „	198 „
„ „ białą	126 „	184 „
„ „ wysoko-pstrą	126 „	182 „
„ „ jasno-pstrą	130 „	217 „
Żyto krajowe nieco osiadłą	129 „	195 „
(Wszystko po 120 fun. za tonę)		
Jęczmień krajowy wielki	114 „	180 „
„ mały	— „	— „
Owies	— „	— „
Groch średni	— „	— „

Nakładem i czcionkami Dr. R. Szymańskiego w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny Józef Siemianowski w Poznaniu